

Кошелюк В., Назарова О. Особливості ставлення християн та буддистів до осіб з гомосексуальною орієнтацією // Психологічні дослідження: наукові праці викладачів та студентів соціально-психологічного факультету. Випуск 10. – Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. – С. 49-52.

ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ХРИСТИЯН ТА БУДДИСТІВ ДО ОСІБ З ГОМОСЕКСУАЛЬНОЮ ОРІЄНТАЦІЄЮ

**Вікторія Кошелюк,
Ольга Назарова**
студентки 3 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:
кандидат філософських наук,
доцент **Г. В. Пирог**

Останні роки відбувається євроінтеграція України: спостерігається поступова демократизація та гуманізація суспільства, підвищення толерантності та обізнаності до представників ЛГБТ-спільноти. Відбувається злам традиційних стереотипів, що не оминули й різні релігійні конфесії. На даний час цікавими та важливими є питання, чи змінилися погляди віруючих, зокрема християн і буддистів, на явище гомосексуальності та в чому проявляються особливості їх позицій.

Метою нашого дослідження було визначити особливості ставлення представників християнських конфесій (православних, католиків, протестантів) та буддистів до осіб з гомосексуальною орієнтацією. Гіпотеза дослідження полягала в наступному: існують відмінності у відношенні представників християнства і буддизму до осіб з гомосексуальною орієнтацією, а саме: буддисти займатимуть більш толерантну позицію, ніж християни.

Термін «гомосексуалізм» запровадив у 1869 р. угорський лікар К.-М. Бенкерт. У 1923 р. З. Фрейд запропонував називати спрямованість статевого потягу на представників своєї статі сексуальною інверсією і розрізняти осіб, які є абсолютно інвертованими (сексуальними об'єктами можуть бути лише представники своєї статі), й осіб, які є амфігенно-інвертованими (сексуальними об'єктами можуть бути представники і своєї, і протилежної статей) [2]. Синонімами поняття «гомосексуалізм» є гомоеротизм, гомофілія, еківсексуальність, амбісексуальність, гермафродизм. У кожній країні є жаргонні назви цього явища.

На даний час під гомосексуальністю розуміється одна з форм сексуальної орієнтації людини, стан людини, яка пов'язує свою психоемоційну і сексуальну сферу із особами своєї статі [1].

Відношення людини до інших людей, як і до соціуму та світу загалом, зазнає значний вплив релігії. Релігійні цінності виступають для віруючого як форма переконань і поведінкових настановлень, зв'язуючи його із соціальним цілим [5].

Ставлення до гомосексуальності у різних релігійних спільнотах було і залишається досить різноманітним. Гомосексуальні стосунки розглядаються як гріх в традиційних конфесіях іудаїзму, християнства

-49-

та ісламу. У класичному буддизмі гомосексуальність визначається як неправильна сексуальна поведінка.

Для емпіричного вивчення ставлення представників різних релігійних конфесій до осіб з гомосексуальною орієнтацією було розроблено спеціальний опитувальник, який включає 14 питань [4].

У пілотажному дослідженні взяли участь 40 осіб, серед них 30 християн (10 православних, 10 католиків, 10 протестантів) і 10 буддистів. Вік досліджуваних – від 19 до 40 років: 19-29 років – 32 особи, 30-40 років – 8 осіб. Серед них – 18 чоловіків і 22 жінки. Опитування мало анонімний характер і проводилося як при безпосередньому спілкуванні з досліджуваним, так і в режимі онлайн.

За результатами дослідження (табл. 1), протестанти є найбільш вороже налаштованою конфесією до осіб з гомосексуальною орієнтацією. Ступінь лояльності своєї релігійної конфесії вони оцінюють як «нетерпиме ставлення». Опитувані вважають, що суспільство в цілому ставиться нейтрально до гомосексуальних пар, в майбутньому це відношення не зміниться і його не потрібно змінювати. Власну позицію стосовно представників ЛГБТ-спільноти більшість досліджуваних протестантів виражають як негативну, але мирну, інша частина їх не сприймає. До лесбійок і геїв відчувають відразу і нерозуміння, однаково негативно ставлячись і до жінок, і до чоловіків. Виступають категорично проти дозволу на всиновлення дітей одностатевими парами та узаконення їх шлюбу.

Таблиця 1

Лояльність представників релігійних конфесій до осіб з гомосексуальною орієнтацією

Релігійна конфесія	Ступінь лояльності релігійної конфесії			Власна ступінь лояльності				
	Нетерпимо	Нейтрально	Розуміюче	Негативно, але мирно	Не сприймаю	Нейтрально	Позитивно	Не виключаю, що сам можу спробувати

Протестанти	90%		10%	60%	40%			
Католики	40%	30%	30%	20%	40%	20%	20%	
Православні	30%	70%		10%		40%	40%	10%
Буддисти		60%	40%	20%		40%	30%	10%

Католики вважають, що їх релігійна конфесія нетерпимо ставиться до осіб з гомосексуальною орієнтацією, але зустрічаються

-50-

також нейтральні і розуміючі позиції (табл. 1). Так само вони вважають і з суспільною думкою, що соціум ставиться до ЛГБТ-спільноти нетерпимо, але інколи нейтрально. Власна ступінь лояльності виражається через несприймання осіб з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, що часто супроводжується таким почуттям, як нерозуміння одностатевих пар. Католики однаково негативно ставляться як до геїв, так і до лесбійок. Опитувані абсолютно не згодні з тим, що гомосексуали зможуть офіційно вступати в шлюб та всиновлювати дітей.

Православні є найбільш толерантною християнською конфесією. Вони вважають, що їхня релігія нейтрально ставиться до явища гомосексуальності (табл. 1). Так само нейтрально, на думку православних, до осіб з нетрадиційною сексуальною орієнтацією відноситься суспільство. Не потрібно нічого змінювати, тому що скоро гомосексуальність буде сприйматися як буденність. Власну ступінь лояльності до ЛГБТ-спільноти православні означають або як нейтральну, або як позитивну. Основним почуттям, яке охоплює православних при спогляданні одностатевих пар, є цікавість, причому ставлення до лесбійок і геїв абсолютно рівноцінне. Велика частина опитуваних швидше за все погоджуються, що гомосексуальні пари можуть одружуватися та всиновлювати дітей.

Представники буддизму є більш лояльними та толерантними за християн по відношенню до осіб з гомосексуальною орієнтацією. Ступінь прийняття їх конфесією одностатевих пар характеризується нейтральним або розуміючим відношенням (табл. 1). На думку буддистів, соціум або негативно ставиться до гомосексуальності, або нейтрально, причому негативну позицію потрібно змінювати. Більшість опитуваних переконані, що скоро це явище сприйматиметься як буденність. Самі ж досліджувані або нейтрально ставляться до гомосексуальних пар, або позитивно. Коли в поле зору потрапляють чи геї, чи лесбійки, буддисти виявляють байдужість,

інколи цікавість, при цьому для них характерно абсолютно рівноцінне ставлення до них. Майже всі опитувані згодні з тим, щоб дати шанс одностатевим парам всиновлювати дітей, а от на проблему узаконення шлюбу виявляють позицію «без різниці».

Отже, за результатами проведеного дослідження, найбільш толерантною та лояльною релігійною конфесією по відношенню до осіб з гомосексуальною орієнтацією є буддисти. Найбільш вороже та негативно налаштованими є представники протестантизму, що виявляють яскраві гомофобні позиції. В межах християнства найбільш лояльною є православна конфесія. Гіпотеза дослідження підтвердилася.

Список використаних джерел

1. Геями стають чи народжуються [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/gotovimsya-marshu-ravenstva-2017-neudobnye-1496931119.html>
2. Клейн Л. Другая любовь / Л. Клейн. – Москва: Фолио, 2000. – 416 с.
3. Новий початок. Становище ЛГБТІ в Україні у 2016 р. / Центр "Наш світ". – К.: Центр "Наш світ", 2017. – 56 с.
4. Особливості ставлення до осіб з гомосексуальною орієнтацією [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://docs.google.com/forms/d/1gRGZmfHrvG3a31Tte46-RvcclpE6XG--ydyaiZ4NnXQ/viewform?edit_requested=true.
5. Пирог Г. Соціальні аспекти функціонування релігійних цінностей / Г. Пирог // Українське релігієзнавство : Бюлетень Української Асоціації релігієзнавців і Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України. – Київ, 2003. – Вип. 26. – С. 30-37.